

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

Dr. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó laptulajdonos:

MÁRK ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2-3-ig.

Telefon: 14.

Laposhavas — : szimbólum.

Ugy is mondhatnám, hogy Laposban a helyzet változatlan.

A helyzet változatlan, amennyiben, ugye tudjuk, azt a legfelső agrárforum a gyergyószentmiklósi közbirtokosságnak ítélte oda. Nem egészen, hanem csak egy négyszázötven holdat. Azt a gyergyószentmiklósiak birtoba visszavették, mert előzőleg elvették volt tőlünk egészen. Miénk volt Isten és ember előtt.

És jöttek volt békásiak sokan, többen mint amennyi gyergyói ott volt a csorda körül, s szépen elkergették őket. A gyergyóiakat állataikkal együtt. Mert hogy az a legelő az övék kell, hogy legyen. Az erősebb jogán.

Valahogy nem volt rendben a dolog. Mi is úgy éreztük, hogy erősebbek vagyunk, erősebbek, az igazságot is számítva, ami a mi oldalunkon van.

Szabályos harc kezdődött. Nem husángokkal, fegyverrel, mert az nem a mai világba való, s aztán meg bennünket könnyen hüvösre is tennének érte, mert mi lázadók lennénk, ha megtennők.

A harc a Népszövetségi szabályok szerint folyt le: döntőbíráskodással.

A legfőbb döntőbíró, akinek a szava ellen nincs apelláta a román földmivelésügyminiszter.

Addig jártak képviselőink, addig háborították nyugodt álmát panaszszavakkal, míg a miniszter ur döntött.

Azt mondta, hogy a legfőbb agrárbizottság határozata: törvény. Azt mindenkinek respektálni kell. A békásiak ürítsék ki a Lapost.

Az is igaz, hogy közben eltelt két hónap s az alatt a közbirtokosok csordája fiatal fenyőfát evett s értékének jó harminc-negyven százalékát elvesztette, míg a békásiak marháit szélesre hízta, jól fejlődtek, mint egy-egy előretörő fiatal politikus, akinek a pártja éppen kormányon van.

*

És mindennek ellenére a Laposban a helyzet változatlan.

Amennyiben, kéthónapi kilencelés, kitartó járkálás, idővesztegetés után a miniszter ur döntött.

Örvendünk is vele nagyon. S a közbirtokosság hozzálátott, hogy jogos, elismert, a miniszter ur által is elismert tulajdonát birtokba vegye.

Örvendünk. Addig örvendünk, míg újra jöttek a békásiak. Megint megvárták, amíg csak néhány székely lesz a csorda mellett. Elvégre is nem mehetünk valamennyien oda s nem ülhetünk ott örökké teljes számban és harci felkészültségben.

És most már nem örvendünk egy cseppet sem. Mert a békásiak újra kiűzték sokszorosan nyilvánvaló tulajdon birtokunkból s újra ők vannak a Laposban egészen.

Ezért mondtam az előbb, hogy a Laposban a helyzet tulajdonképpen változatlan.

Tulajdonunk legfelső elismerése, miniszteri döntés és mindennek ellenére.

*

Ha nem volna Haró, ahol a birói döntéshez ragaszkodó magyart egyszerűen belefojtották igazságával együtt a vízbe s idestova három esztendeje fűtyülnek határozottan a birói döntésre, törvényre, mindenre, azt mondanám, hogy a laposi eset páratlan a történelemben. A világtörténelemben, sőt Romániában is.

Kivételes helyzete még a kisajátításkor kezdődött.

Tudniillik avval, hogy egyáltalában nem sajátították ki.

Nem is kérte magának senki.

A ki nem sajátító határozat jogerős maradt. Eltelt egy év. S ekkor Békás község felebbezést adott be a határozat ellen, amely, ismételjük, már egy éve volt jogerős és megtámadhatatlan.

A felebbezést első fokon elutasították. Csikszeredában, a megyei bizottságnál tárgyalás alá vették.

S itt kezdődött a kivételes állapot.

A felebbezési bizottságnak, tudjuk, több tagja van. Közöttük egy törvényszéki biró, aki a bizottság jogi szakértője.

Ez a biró fejtette ki, hogy a felebbezés mindenképpen elutasítandó. Mert először is egy év múlva, mikor már minden eljárás be van fejezve, nem lehet felebbezni, másodszor pedig, számítva a gyergyószentmiklósi közbirtokosságs tagjainak számát, igényünk volna tizenötezer hold legelőre, s van összesen kettő és fél. Adni kellene még, nem hogy elvenni. De adni nincs honnan, hát legalább ne vegyenek el.

Ez a birói álláspont papírra van

vetve, különvélemény formájában s a kisajátítási aktához van csatolva.

Tudniillik, közben a bizottság, a biró szavazata ellenére, szótöbbséggel a Lapost teljes egészében kisajátította és a békásiaknak adta oda.

Ugyanis a jogi szemponton kívül más szempontok is voltak, amelyeknek érvényesülniök kellett.

A felebbviteli döntés megvolt tehát s vele együtt a furcsa joggyakorlat, hogy a birói határozatot még egy esztendő múlva is meg lehet felebbezni.

A birtokosság felülvizsgálati kérelmet adott be s kérte, hogy próbáljanak úgy itélkezni, mintha nem különböző nemzetiségű két községről, hanem közönségesen, egyenlő rangú állampolgárok két csoportjáról volna szó.

Akik közül nem kell az egyiknek még kabátját-nadrágját is lehuzni azért, hogy a másiknak még kutyájára is jusson kényelmes, puha, meleg takaró.

Nem sikerült. A legfelső agrárbizottság ugyan visszaadott négyszáz-negyven és egynéhány holdat, de ekként elfogadódott, hogy egy esztendő múlva is lehet felebbezni.

Csak attól függ, milyen anyanyelvűnek született az illető.

Ebből a szempontból egyedülálló a laposi eset.

Amit a békásiak most elfoglaltak, az a megmaradt négyszáz-negyven s valami hold.

*

Mindenesetre igen olcsó dolog ilyen módon legelőt szerezni. Egynéhány elesavargott nap, egy-egy kicsi verekedés, erőszakoskodás, nem kerül szinte semmibe.

Hogy közben az államnak megy benne tönkre a hitele, az állampolgároknak a kormányzatban való bizalma, hát azt igazán nem lehet kívánni a békási csobántól, hogy olyan intelligens legyen, hogy megértse.

Sem szeretve tisztelt képviselőjüktől, a tisztelendő urtól, akinek tulságos hirtelenséggel vivé fel az Uristen a dolgát.

*

Nem vagyok benne azért biztos, hogy jó üzlet-e az ilyen hódítás.

Meg kellene kérdezni azt a jámbor turóáruló békásit, akit kikergettek volt a mult napokban a városból az-

**Művészi
képeslapok a**

Gyilkostó és környékéről
Vállalja ezeknek művészi nagyítását is

Artz Tilly
műtermében.

zal, hogyha már ilyen háboruságba keveredtünk, legalább nem vesszük meg a sajtját, hogy még a mi pénzünkkel is gazdagodjék. Hogy vigye a turóját eladni a tisztelendő urnak.

Mert még sok békási járhat így, tekintettel arra, hogy ez a község meglehetősen Gyergyóból él. Piátrán feleárat se kapja termékeiért.

És ha nagyon megtalálnak haragítani, és történetesen egyikünk sem venné meg a békási sajtót, turót, tojást, — a végén kiderülne, hogy igen rossz üzletet csináltak testvéreink az elrabolt legelővel.

*

Azt mondtam, hogy a laposi eset szimbólum. Egy ország szimbóluma.

Azé az országé, amelynek hirtelen telt meg minden jóval a tarisznyája, hirtelen és olyan nehézre, hogy tántorog a sulya alatt.

Megtántorodik, megbotlik, szinte elesik, majd újra egyenesen lép előre egyet-kettőt s újra elveszíti az egyensúlyt.

A kérdés az: le tudja-e majd küzdeni, idővel, a hirtelen gazdagodás kellemetlenségeit, nehézségeit, hogy egyenesen, emelt fővel, merészen előre nézve masirozzon tovább, vagy kénytelen lesz letenni a tarisznyát, letörölni tenyerével az izzadságot a homlokáról, s kimerülten kijelenteni:

— Nem birom tovább, túl nehéz nekem.

A miniszterelnök ur szíves volt kilátásba helyezni a kisebbségi törvényt. Köszönjük a kijelentést, de kérjük, ne vegye rossz néven, ha a Magyar Párt immár nem elégszik meg az ilyen deklarációkkal, ehhez tulságosan keserűek az eddigi tapasztalataink (Ugy van!).

Mert mi történt az elmúlt tíz év során? Valahányszor megalakult egy új kormány, előálltunk mi is a kéréseinkkel és keserveinkkel, követeléseinkkel és panaszainkkal. A kormányfőrak — csodás egyértelműséggel — azt válaszolták, hogy őket elsősorban az ország egyetemes kérdései kötik le, ellenben várunk türelemmel, mert ők tanulmányozzák a kisebbségi problémát s azt annak idején gyökeresen meg is fogják oldani, stb. stb.

Csak hogy azok a bizonyos egyetemes kérdések egyre súlyosabb jelleget öltöttek s a kisebbségi probléma megoldása egyre tovább halasztódott. Végre is eljött az ideje a kormány bukásának s mi előről kezdhetjük azt a sötét játékot anélkül, hogy akármit is elértünk volna.

Nem akarom viszonzni a miniszterelnök tónusát; sőt ellenkezőleg: kijelentem, hogy szívesen elhiszem a jó szándékot. Csak az a kérdés, mennyit tud abból megvalósítani. Bizony, megesküdném rá, hogy a jelen törvény is másképp fest, mint ahogy ő azt előre megálmodta. Ne csodálkozzanak tehát, hogy azt kérjük, hogy arra az időre, mikorra ez a beígért kisebbségi törvény napvilágot lát, legalább egyetlen szakasz intézkedjék a kisebbségi népek nyelvhasználatának jogáról.

A mi követeléseink távolról sem voltak tulzottak. Megragadtunk minden lehetőséget álláspontunk érvényesítésére. Memorandum ott a miniszterek asztalán. A bizottsági tanácskozást végigküzdöttük. Sőt ennek befejeztével írásban is benyújtottuk leglényegesebb kívánságainkat. Mivel merev elutasításra találtunk, egész természetes, hogy immár nem akarjuk folytatni a hiabavaló erőlködést, mert amit eddig el nem értünk, ezután egyszerű módosító indítványokkal se érhetjük el. Ez volt az értelme és erkölcsi jogosultsága elnökünk deklarációjának. Szeretném tudni, miért kellett egy ilyen természetű lépésünkre olyan súlyosan támadó választ adni? Valahogy az az érzésem, hogy csak holmi pillanatnyi lelki indiszpozíció adhatta a miniszterelnök ur szájába azt a képtelen, nem is időszerű állítást, hogy a Magyar Párt nem képviseli a magyar népet.

Maniu miniszterelnök: Egyáltalában nem vagyok haragos, de elragadtatva se vagyok.

Dr. Willer: Világos, hogy most nincs helye efölött meddő, hasztalan vitát provokálni. A tény, hogy itt vagyunk, mégis csak azt bizonyítja, hogy áll a hátunk mögött valaki. Uraim, ha majd a magyar nép megvonja tőlünk a bizalmát, akkor nem fog többé megválasztani, hanem másokat küld ide. De amíg itt vagyunk és amíg ép önök olyan büszkén hangoztatják, hogy a nép szabad akaratának megnyilvánulásából ülnek itt, addig megköveteljük, hogy bennünket, kik ugyanebből a választásból kerülünk ki, szintén úgy tekintsenek, mint népünk akaratának tolmácsait. (Taps a Magyar Párt padjain.)

Maniu miniszterelnök: Engedje meg a képviselő ur, hogy szokásom ellenére félbeszakítsam egy pillanatra. Sohase vontam kétségbe, hogy önök egy bizonyos számú választónak szabadon és törvényesen megválasztott képviselői. Ellenben önök azt állítják, hogy Erdély és Bánát összmagyarságának képviselői, ami pedig nem igaz. (Taps a többségi oldalon.)

Dr. Willer: Uraim, lehet, hogy nem birom követni a politikai nyelvezetnek ezt a szubtilis fordulatát...

Maniu: Egészen jól követi!

Dr. Willer: Mégis azt hiszem, hogy ha akadtak is magyar szavazatok, amelyek tévedésből az Averescu-párt listájára estek, vagy ha egyeseket megszedített az önök programja, ez nem sokat számít; a lényeg mégis csak az a nagyszámú szavazat, amely reánk esett. A szavazatok száma és a nép közti eféle naiv disztinkció nem kenyerem.

Stoichita képviselő: Nem naiv. Ha önök azzal mentek volna küzdelembe, hogy a kor-

Willer József beszéde a közigazgatási törvényjavaslat vitájában.

A közigazgatási törvény rég megvan, de még nem ült el lelkünkben az ellenszenv, amelylyel e semmiképen sem modern, visszafelé haladó alkotásba kénytelen-kelletlen beletörődünk és ma is aktuálisan hat e törvény helyességének leghatásosabb megcáfolása, Willer József képviselőnek a javaslat megvitatása folyamán mondott alábbi beszéde.

Elnök ur, képviselő urak, megvallom, el voltam rá készülve, hogy a miniszterelnök ur válaszolni fog Bethlen gróf ur deklarációjára; azt azonban nem várhattam, hogy ilyen szokatlanul élesen ránk fog támadni a miniszterelnök ur, mert az a komoly és férfias meggyőződés, hogy erre a támadásra semmiképp se szolgáltunk rá.

Uraim, ha kijelentettük, hogy nem akarunk részt venni az adminisztrációs reformjavaslat vitájában, ezzel azt akartuk mondani, hogy ezután, vagyis a jövőben elállunk a vitától. Mert hiszen a közigazgatási bizottságban két nap és két éjjel küzdöttünk álláspontunk igaza mellett; a nagyszabású vita során annyi jóindulatot és jóhiszeműséget tanusítottunk, hogy ha a miniszterelnök ur jelen lett volna a bizottsági tárgyalásokon, nem állíthatna olyat, hogy a mi pártunk minden javaslatot minden áron támadni akar, minden áron ellenzéki magatartást óhajtván tanusítani, még jobb meggyőződés ellenére is. Hogy is lehet ilyet állítani, hiszen egy egész sereg törvény szövegének helyesbitéséhez hozzájárultunk a magunk élet-tapasztalataival és számos törvényt el is fogadtunk. Miért akarnók tehát ép a jelen javaslatot csupa ellenzéki viselkedésből kikezdeni?

A miniszterelnök ur, beszélve a gyulafehérvári határozatokról, azt állítja, hogy azok a nemzeti autonómiát nem tartalmazták. Jó, hiszen ő minden esetre illetékes interpretátor; csak hogy mi eddigelé mindig csak arról értesültünk, hogy mi nincs benne azokban a határozatokban, holott mindannyian módfelett kíváncsiak volnánk végre meghallani, hogy mi hát az, ami benne van a gyulafehérvári pontokban? Elvégre mai deklarációnk nem szorítkozott kizárólag a nemzeti autonómia hangoztatására. Volt nekünk egész sereg igen szerény kívánságunk, vajjon ezek mind-mind ellenkeznek Gyulafehérvárral?

A miniszterelnök ur szép szavakat talált a regáti mentalitás dicséretére. Örülök, hogy végre ebben egyetérthetek ő excellenciájával; jómagam is meg akartam köszönni a beszár-biai, regáti, dobrozdai és bukovinai képviselőknél emelkedett gondolkodásukat, mellyel egyhangulag mellénk álltak a bizottságban, mikor a kisebbségi követeléseket előterjesztettük. Annyival kevesbé érthetem, micsoda rejtelmes erőlködés itt közbe, hogy legtermészetesebb kívánságaink se érvényesülhessenek. Ha tehát azt képzelte a miniszterelnök ur, hogy a regáti dicsérete nem lesz inyünkre; nagyon csalódott. Sőt külön megdicsérem magát a javaslat előadóját, Andrei egyetemi professzor urat, ki kerekén kijelentette, hogy amelyben követeléseinket nem honorálják, nem is vállalja az előadói tisztet.

Salamon Virgil: Kérem az előadó urat, ál-

lapítsa meg, hogy ez a kijelentés nem is a bizottsági ülés keretében, hanem a tárgyalások lezárása után történt meg (hangos ellentmondás minden felől). Az előadó ur magánvéleményének és nem hivatalos állásfoglalásának adott kifejezést.

Dr. Willer: Uram, nem magával vitakozom, hanem a miniszterelnökkel, várja meg, míg magából is miniszter lesz, akkor majd diskurálunk. (Derűtség.)

Ugyan mik voltak a mi követeléseink? Mivel a miniszterelnök ur más államok felől példálódzott s mivel a belügyminiszter ur a bizottsági ülésben a régi Magyarországról beszélt, erre a kérdésre is ki kell tőrnem.

Már többször hangsúlyoztam azt a meggyőződésemet, hogy nem lévén historikusok, nem is tisztünk hiabavaló vitéz tornákat vívni a multak felől. Nekünk itt csak az a kötelességünk, hogy arról tanakodjunk, mi történik a jövőben? De ha már összehasonlításokat teszünk a multtal, tegyük ezt lépésről-lépésre, ahogy a kérdések felvetődnek. Most például csak a közigazgatási javaslatról van szó. Nos, ha már párhuzamot akarnak mindenáron venni a régi állapot és a mai között; el kell fogadniuk engem eleven tanuságnak. Mert ha abban a helyzetben vagyok, hogy itt az önök nyelvén vitákat folytathatok: ezt a régi Magyarország törvényeinek köszönhetem; mert mint városi közigazgatási embernek, nemesak erkölcsi, hanem törvényes kötelességem is volt ismerni annak a népnek a nyelvét, melyet adminisztráltunk. Lugoson csak egyharmada volt a lakosságnak román, és mégis köteles voltam a közgyűlésen minden tárgyat románul is előadni és román jegyzőkönyvet szerkeszteni. Így tanultam meg románul. Ha tehát most a bizottsági ülésben annak törvénybe iktatását követeltem, ami a régi Magyarországon törvényes kötelességem volt, akkor aligha lehet ezt a követelést valami tulzottnak minősíteni.

Uraim, ez a javaslat megköveteli, hogy a tisztviselő birja az állam nyelvét. Ugy gondolom, első sorban különbséget kell tennünk hivatasos tisztviselő között, különös kiképzéssel, közép, vagy éppen felsőiskolai képzettséggel és kisebb jelentőségű képesítéshez nem kötött tisztetek között. Azt hiszik önnök, hogy a falusi tűzoltó, vagy akár a román falu birája is, tudott magyarul a mi időnkben? Abszurd követelés egy falusi embertől azt kívánni, hogy anyanyelvén kívül más nyelvet is beszéljen, hisz ez még művelt ember számára is óriási teher. A képesítéshez kötött állásnál viszont fölösleges a törvényes követelmény, hiszen nem is kap bizonyítványt az a tanuló, ki nem tanulta meg az állam nyelvét.

Ellenben annál fontosabb lett volna azt megkívánni ma is, hogy a tisztviselő beszélje az illető lakosság anyanyelvét. Gyönyörűen fejtegette Stere professzor ur a bizottsági ülésen, micsoda elsőrendű állami érdek, hogy minden nép érrezze magát itthon ebben az országban. Vajjon elképzelhető-e ilyesmi akkor, ha a nép nem tudja magát megértetni a kormányzására rendelt tisztviselővel? (Taps a kisebbségek oldalán.)

mány ellen vannak, most nem ülnének azokban a padokban.

Willer: Jó uram, bevallom, nem értem mit beszél. Kérem ismétlje a szavait.

Stoichita: Ha önnök azt mondják a választás során, hogy a kormány ellen vannak, mert sokan voltak a magyarok közül, kik azt mondták, hogy Maniu emberei, — de ha megmondják, hogy a kormány ellen vannak, akkor bizony nem ülnének azokban a padokban, mint az erdélyi magyar nép képviselői.

Willer: Miután még mindig nem vagyok képes mélyére hatolni ennek a szellemes közbeszólásnak, rábizom annak érdeme szerinti méltatását a közvéleményre.

De be is fejeztem, uraim. Ismételtén kérem nem kell, úgy fogják fel a mi deklarációnkat, ahogy azt megtettük. Ismételtén sajnálkozásomnak adok kifejezést, hogy egyetlen követelésünket se teljesítették...

Mirto belügyi szubszekretár: Egyetlen egyet se, képviselő ur.

Willer: Én a lényeges követelésekről beszélek. Értem önt, Mirto ur; Ön olyan kisebb, lényegtelenebb módosító javaslatokra céloz, amelyek könnyen elfogadásra találnak. Ellenben azok a pontok, melyeket lényegeseeknek minősítettünk, rendre visszautasítottak.

És meggyőződése, hogy nemcsak az erdélyi magyar nép sérelmeit tártuk fel. Mint szakember, kinek megvan a kellő tapasztalata, állítom, hogy a javaslat igen sok rendelkezése teljesen elhibázott és a jövő mindenben igazolni fogja a Magyar Párt álláspontját. Ki fog derülni uraim, hogy mi voltunk azok és nem önök, kik az igazi közérdekért harcoltak.

Ujabbfajta rablótámadás.

Utóljára mult vasárnap történt. A Putna felé málnaértment 60—70 asszony, leány, gyermek. Utánukment egy állami erdőpásztor, meg egy gyergyószentmiklósi magyar ember. Mindkettő magával vitte feleségét is. Szekerükben csebrek húzódtak meg.

Megvárták, míg délután három-négy óra lett az idő, addig elrejtőzve maradtak; s akkor kiállottak az utra. A magyar ember azt mondta, hogy ő a közbirtokossági elnök, s az erdőpásztorral együtt hivatalos hatalma tudatában szölitotta fel az egyenként jövő asszonyokat, gyermekeket, hogy adják át a málnát, mert itt nem szabad szedni. Estig ilyen módon szép zsákmányra tettek szert, s amikor elég volt, hazamentek.

Mi a magunk részéről sehogy se tudjuk megtalálni a különbséget Suciu Aron országuti rabló és a hamis közbirtokossági elnök meg valódi állami erdőőr eljárása között, ha csak abban nem, hogy a valódi, elismert haramia nem kompromittált tisztességes embert azzal, hogy nevével visszaéljen, sem nemi hivatkozott törvényadta hatalmára, hogy neki joga van rabolni. Törvény szerint egyiknek is, másiknak is cselekedetért feygház jár.

A károsultaknak tudomására adjuk, hogy szerkesztőségünk kívánságukra díjmentesen elkészítetteti a tettesek elleni bünvádi feljelentéseket, miután közérdeknek tartjuk, hogy az ilyenfajta haramiáktól az állami hivatalokat megszabadítsuk.

Az eset a közbirtokossági elnöknek a legkellemetlenebb, akinek nevével visszaéltek, aki azonban a dolgokban részt nem vett, azokon éppugy fel van háborodva, mint magunk, s aki mult vasárnap délután pontosan a kérdéses időben Gyergyószentmiklóson gyűlésen volt.

HIREK.

— Petress Kálmán a marosvásárhelyi katolikus főgimnázium régense. A gyergyószentmiklósi Fogarassy leánynevelőintézet igazgatóját Erdély püspöke az elhunyt Czimbalmos József helyére a marosvásárhelyi római katolikus főgimnázium régensévé nevezte ki. Petress igazgatónak nagy kitüntetés ez a kinevezés, amely azonban még sem tud bennünket zavartalan örömmel eltölteni, miután folyományaképpen Gyergyószentmiklós társadalma ezt a kiválóan értékes és megbecsülni való embert elveszíti.

— Netotianu inspektor. A belügyminiszter a mult héten Ioan Netotianu gyergyószentmiklósi rendőrfőnököt érdemei elismerésül rendőrségi

felügyelővé nevezte ki. Netotian rendőrfőnök az előléptetést szorgalmas munkájával és minden esetben feltétlenül korrekt viselkedésével jól megérdemelte.

— Esküvő. Weinstein Pál fakeskedő augusztus 20 án tartja esküvőjét Mendel Ida urleánnyal, Mendel Mór békási kereskedő kedves leányával. Az új párnak sok szerencsét kívánunk.

— Halálozás. Lázár Albert gyergyószentmiklósi birtokos hosszas betegeskedés után f. hó 17-én d. e. 10 órakor elhunyt. Temetése f. hó 18-án d. u. 5 órakor lesz. Özvegye, gyermekei, unokái, valamint kiterjedt számu rokonsága gyászolja.

— P. Hevesi Piroska és Sprencz Helén művésztette. Mint értesülünk nagy zenei eseményben lesz része városunknak. P. Hevesi Piroska, a kiváló zongoraművész és Sprencz Helénke a berlini zeneművészeti főiskola kitűnő cellista-növendéke augusztus hó 24-én hangversenyt fognak rendezni. Reméljük, hogy városunk zenekedvelő közönsége érdeklődéssel és minél nagyobb számban való részvételével fogadja őket.

— Dr. Nagy Endre könyve a falufejlesztésről. Az Erdélyi Gazdasági Egylet alapszabályai jóváhagyást nyervén, az egyesület Irodalmi és Könyvkiadóvállalati Szakosztálya dr. Nagy Endre, Szamosmegyei Gazdasági Egyleti titkár tollából egy füzetet adott ki „A gazdakörök szervezéséről és vezetéséről” címen. Katasztrófális gazdasági viszonyaink között aktuálisabb sohasem lehetett volna az EGE-nek ez a kiadványa. Dr. Nagy Endre világosan és a falusi földmivelő nép által is könnyen megérthető modorban írja le, hogyan lehet és kell a falusi magyar földmivelő népet gazdakörökbe szervezni, vezetni, irányítani. Mi a célja, hivatása és munkaköre egy gazdakörnek és mi a feladatuk a falusi földmivelő nép vezetőinek a mai körülmények között. A kis- és nagygazda, pap és tanító valamennyien haszonnal forgathatják e könyvet és azt mondhatnók, hogy e füzet nélkülözhetetlen falutársadalmi tankönyv minden, a falun élő férfi és nő számára. Megrendelhető az EGE titkári hivatalában Cluj—Kolozsvár, Str. Andrei Mureşan (Attila-u.) 10. A füzet ára 30 lej, postán ajánlva küldve 42 lej, utánvétellel küldve 50 lej.

— A székelyudvarhelyi róm. kath. finevelőintézet az 1929—30. tanévben bennlakásra felvesz elsősorban róm. kath. vallásu jó viseletű növendékeket. A tanévi ellátási díj 7000 lej, 150 kgr. buza, 4 kgr. zsír. A finevelőintézet kapcsolatos a majdnem 300 éves multa visszatekintő magyar tannyelvű és nyitvánossági joggal bíró székelyudvarhelyi róm. kath. liceummal (főgimnázium).

A finevelőintézetéről 10 lej válaszbélyeg beküldése ellenében részletes prospektust küld és részletes felvilágosítást ad: a székelyudvarhelyi róm. kath. finevelőintézet igazgatósága Odorheiu, Jud. Odorhei.

* Ofa vaslábi fűrészüzem keres szakképzett anyagtérkezelőt, aki irodai munkákban is jártas.

SPORT.

A magyar boxolók szenzációs győzelme az olaszok felett.

Mult vasárnap óriási közönség előtt bonyolították le az első magyar—olasz boxoló mérkőzést Budapesten. Bár a magyar boxolók Kocsis Antal világbajnok távollétében meghendikepelve indultak, mégis 9:7 arányban legyőzték az olaszokat. Teljesítményük annál inkább feltűnést kelt a világ sportköreiből, mert tudva levőleg az amsterdami olimpiászon az olasz csapat nyerte el a büszke világbajnoki címet.

Világra szóló eredmények a budapesti nemzetközi versenyen.

A BBTE hetven éves jubileumát nemzetközi atlétikai versennyel ülte meg, melyen hatalmas nemzetközi mezőny vonult fel.

Késmárky 193 cm. magasugrása, Raggambi 200 m. győzelme a világhírű amerikai Cummings ellen, Farkas 723 cm. távolugrása, Marvalits 46 m. 12 cm. diszkoszdobása, Barsi 48.8 mp. gyönyörű ideje 400 méteren mind olyan eredmények, amik a világ sportköreinek

a figyelmét jogosan hívják fel a fejlett magyar atlétikára.

A hatos vízpoló torna Budapesten.

Még élénken emlékezünk arra a hatalmas keserűségre, amit az amsterdami olimpiászon elszenvedett vereség a magyar sportkörökből kiváltott.

Hiszen a magyar vízpoló csapat, a kétszeres Európa bajnok, mint legjogosabb favorit indult a küzdelembe.

Reváns Amsterdamiért jelige alatt jött létre a szerdán megkezdődött nemzetközi hatos vízpoló torna Budapesten, ahol a világ legjobb 6 nemzete ad egymásnak találkozót, hogy reális körmérkőzés keretében döntsék el, hogy melyik a világ legjobb csapata.

Belgium, Franciaország, Németország, Svédország, Anglia és Magyarország csapatai állnak a startnál. A versenyt nem az olimpiai kiesési rendszer szerint, hanem a sokkal reálisabb körmérkőzés formájában bonyolítják le. Tehát minden csapatnak meg kell mérkőznie egymással s így a végeredmény is sokkal reálisabb lesz.

Szerdán kezdődött a verseny, mikor is Magyarország 7:0 arányban győzte le Svédországot, Németország pedig 4:3 arányban Belgiumot.

Csütörtökön Magyarország 9:3 arányban győzte le Angliát, Németország 6:3 arányban Franciaországot, míg Belgium és Svédország 3:3 arányban eldöntetlenül végzett. Eddig tehát csak a magyarok és németek veretlenek.

Pénteken pihenőnap van.

Szombaton Németország—Svédország, Belgium—Anglia, Magyarország—Franciaország küzdenek.

Vasárnap kerülnek össze a nagy ellenfelek, a németek és magyarok, akiket lázasan fűt a reváns gondolata s így a körmérkőzések során ez ígérkezik a legizgalmasabbnak s valószínűleg ennek a győztese lesz a hatos torna győztese is.

Hétfőn újra pihenőnap lesz s kedden, Szent István napján, Belgium—Magyarország, Németország—Anglia, Franciaország—Svédország csapatainak küzdelmei fejezik be a nemzetközi vízpoló meccset, amihez hasonló még soha nem volt Európában.

Érthető, ha ezekben a napokban minden uszó nemzet tekintete Budapestre irányul, s lélekzetviassafojtva várja az esténként leadott rádió jelentéseket.

Szerkesztői üzenet.

Panaszos levél beküldőjének. Az ügyet megvizsgáltuk és a valónak talált adatokat közöltük. Szívesen vennők, ha tudatná velünk a nevét. Más alkalmakra kérjük, hogy levelét írja alá, mert rendes körülmények között névtelen leveleket nem szoktunk figyelembe venni. Amennyiben olyanok a körülmények, biztos lehet benne, hogy nevét nem fogjuk elárulni.

Sz. 673/1929.

Árverési hirdetmény.

Valea-Strâmbă község előljárósága közhírré teszi, hogy 1929. augusztus hó 26-án d. e. 9 órakor a községházánál zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános árverést tart a disznópataki erdőben levő 119 köbméter lábon álló fenyőfa eladására. Kikiáltási ár 300 lej köbméterenként. Részletes feltételek megtudhatók a közs. előljáróságnál.

Előljáróság.

Gör. kath. Egyáz Vasláb.

Árverési hirdetmény.

Vasláb község egyháztanácsa közhírré teszi, hogy f. hó 29-én a templom renoválásának munkálataira árlejtést tart, zárt írásbeli ajánlatok mellett.

Feltételek megtekinthetők a plebánia hivatalban.

Egyháztanács.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy darab jókarban levő tolókoesi-
szék eladó. Cim a ki-
adóban. 3-1

Eladó belsőség a Szárhegyi-ut 3. sz.
alatt (Bende-féle) egyben, vagy
parcellázva is, továbbá a Gimnázium-ut
3. sz. alatt belsőség vendéglővel, ipar-
engedéllyel együtt. Ez utóbbi bérbe is
vehető.

Értekezni lehet: Burján Péterné-
vel, vagy Madaras István bankhiva-
tálnoknál. 7

Megvételre pénzszekekrényt keresünk.
Cim a Sándory-nyomda-
ban. 3-2

Eladó Madaras-utca 1. szám alatt egy
külön álló, ujonnan épült kő-
ház. Érdeklődni Vasut-utca 100. szám
alatt Jánossy Sándornál lehet. 2-2

Egy alig használt Undervood uj ti-
pusu írógép 12
ezer lejért eladó. Cim a kiadóban. 3-3

Eladó 4 szobás lakás, konyha, ka-
marával és gazdasági épületek-
kel. Érdeklődni lehet Deák Ferenc-
utca 38. szám alatt. 3-3

30 év óta fennálló

legmodernebb anyaggal
villanyerőre berendezett

SÁNDORY

könyvnyomda és
könyvkötészet

elvállal:

mindennemű nyomtatványt
a legjutányosabb árszámi-
tás és legkényesebb izlést
is kielégítő kivitel mellett.

Családi nyomtatványok, gyász-
lapok két óra alatt készülnek.

Ne rendelje meg addig
nyomtatványait, amíg ár-
ajánlatot nem kér

Sándory Mihály

könyvnyomdájától
Gyergyószentmiklóson.

Közigazgatási nyomtatványraktár. ::
Könyv-, papir- és írószerkereskedés.
Aragonit-diszmutárgyak.

Négy kézipiskolát végzett
jó házból való
fiut

tanulónak

felvesz

a

Sándory-nyomda.

ÉRTESÍTÉS

Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönség b. tudomására hozni, hogy
GYERGYÓSZENTMIKLÓSON
GÁBOR ÁRON-UTCA 7. SZ. ALATT

uj kárpitos műhelyt

nyitottam. — Elvállalok minden e
szakmába vágó munkát legelőnyö-
sebb és legolcsóbb kivitelben.

Szives pártfogást kér tisztelettel:

BALÁSI ERNŐ.

A nyári

könyvkiadások
koronája az uj

VALLACE

sorozat drb-kint egész
vászonba kötve

110 lejbe

kerül.

Ne sajnálja a fáradságot, tekintse
meg a

Sándory

könyvkereskedésben.

H A AZT AKARJA,

hogy dusan felszerelt s a mai
kor igényeit teljesen kielégítő
áruraktára, avagy műhelyének
kiváló készítményei köztudomá-
suvá legyenek, úgy

OKVETLEN HIRDESSZEN

a

GYERGYÓI UJSÁG-ban.

Marosvásárhelyi
Szanatórium
Részvénytársaság

felvesz:

sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti, bel-
és ideggyógyászati, bőrgyógyász, uru-
logiai, fül, orr, gége, szemészeti és
gyermekgyógyászati betegeket.
Röntgen, Quarz, Diather-
mia és egyéb fiziko-
terápiái keze-
lések.

Napi ápolási díj:

ellátással első osztályon 300 lei, má-
sodosztályon 200 lei. 52-11

Értesítés.

URI
SZÁNDOKA
20-5

Tisztelettel értesítem Gyergyóvidék igen tisz-
telt közönségét, hogy Gyergyószentmiklóson,
Fogarassy-ut 5. számú ház emeletén f. év
augusztus hó 15-én

uri divat szabóságot

nyitottam. E szakmában kifejtett sok évi gya-
korlatom biztosíték arra, hogy igen tisztelt
rendelőimnek kifogástalan s minden igényt
kielégítő munkát adhatok. Szives pártfogást
kér tisztelettel:

Balázs Lajos, uri divatszabó.

Könyvujdonságok Sándorynál.

A legmakacsabb **köhögést,**
a kínzó **fulladást** és
rekedtséget bámulatos
rövid idő alatt megszünteti. A szájüre-
get desinficiálja s így a ragályos be-
tegségektől megóv a

Tüdőfű cukorka.

Kapható az összes gyógyszertárakban.

Ára 18 Lei. 52-26

Egyedüli készítő:

OSVÁTH

gyógyszertár Targu-Mureş.

Vigyázat! Csak bádogdobozban,
tüdővédjeggyel valódi.

Garantált

sirkövek, márványsirkövek
állandó raktáron
kaphatók

Barabás Gergely

kőfaragónál

Szárhegyen (Lázarea, jud. Ciuc.)

Vállalok bármilyen
épület és kriptaépítéseket
a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivi-
telben, teljesen fagyálló anyagból.

Szives megkeresésre árajánlattal, terve-
zéssel készséggel szolgálok. 52-38

Varrógépek
kerékpárok
gramofonok
és lemezek

legolcsóbban

BOCSKOR MARGIT & Co.
Gheorgheni, jud. Ciuc.

52-46